

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες	9
Πρόλογος	11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Η ιστορία της αρχιτεκτονικής	13
Η ιστορία της Βυζαντινής αρχιτεκτονικής	14
Η μελέτη της ιστορίας της Βυζαντινής αρχιτεκτονικής	17
Το υλικό μελέτης	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ	
Αυτοκρατορία και Χριστιανισμός	25
Το ιστορικό πλαίσιο	25
Η αρχιτεκτονική παραγωγή της περιόδου – Βασικά στοιχεία	27
Οι εκκλησίες πριν από τον Μ. Κωνσταντίνο	33
Εκκλησίες – κατοικίες, Κατακόμβες	33
Η εκκλησιαστική αρχιτεκτονική των χρόνων του Μ. Κωνσταντίνου	35
Το ιστορικό πλαίσιο	35
Τα γενικά χαρακτηριστικά των πρώτων χριστιανικών ναών	37
Ρώμη	39
Ιεροσόλυμα	46
Η ίδρυση της Κωνσταντινούπολης	49
Η σχέση Ανατολής – Δύσης	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
Αυτοκρατορία και Χριστιανισμός II: ο 5ος αιώνας	55
Ιστορικό πλαίσιο	55
Η πολιτιστική παραγωγή	58
Γενικά για την αρχιτεκτονική παραγωγή	60
Η χρήση των ναών	65
Η αρχιτεκτονική παραγωγή στις διάφορες περιοχές	66
Κωνσταντινούπολη	66
Μικρά Ασία	70

Συρία και Αίγυπτος	76
Βαλκάνια	82
Κύπρος	90
Δυτικές επαρχίες	92
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ	
Απόγειο, Ιουστινιανός, Αγία Σοφία	97
Το ιστορικό πλαίσιο	97
Πολιτική	97
Οι σχέσεις κράτους-Εκκλησίας	99
Για την πολιτιστική παραγωγή	100
Ο Ιουστινιανός ως χορηγός αρχιτεκτονικής	102
Στοιχεία της αρχιτεκτονικής της περιόδου	104
Η Αγία Σοφία	107
Τα υπόλοιπα κτήρια	112
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ	
Αρχιτεκτονική και Θεωρία της Εξέλιξης.	
Μεταβατικοί χρόνοι = Μεταβατική αρχιτεκτονική;	121
Τα μεθοδολογικά προβλήματα	121
Το ιστορικό πλαίσιο	123
Η «εικονομαχία»	126
Για την πολιτιστική παραγωγή της «εικονομαχίας»	127
Ο ρόλος των μοναστηριών και ο σταυροειδής εγγεγραμμένος τύπος ναού	128
Η Κωνσταντινούπολη ως κέντρο παραγωγής αρχιτεκτονικής	130
Η ναοδομία τον 7ο, 8ο και 9ο αιώνα	131
Αποκαταστάσεις – επισκευές – ανανεώσεις	144
Προ-ελλαδική σχολή	145
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ	
«Αναγέννηση» και «Κλασικισμός» την εποχή των Μακεδόνων	
149	
Το ιστορικό πλαίσιο	149
Στοιχεία για τον Πολιτισμό της εποχής	151
Η αρχιτεκτονική παραγωγή	153
Ο τρουλαίος «σταυροειδής εγγεγραμμένος» τύπος ναού	153
Σημαντικοί ναοί που ακολουθούν τη διάταξη αυτή	156
Άλλοι τύποι ναών	164
Βασιλικές	164

Τρουλαίοι ναοί	166
Οκταγωνικός τύπος ναού	169
Οκταγωνικός απλός τύπος ναού	175
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ	
Ακμή και Κάμψη την εποχή των Κομνηνών – Ακτινοβολία του Βυζαντίου	179
Το ιστορικό πλαίσιο	179
Η πολιτιστική παραγωγή	182
Περιφέρεια – Πρωτεύουσα	183
Εικονογραφικά προγράμματα και τύποι ναών	185
Η αρχιτεκτονική παραγωγή στην Πρωτεύουσα	187
Τα κτήρια στην Πρωτεύουσα	190
Οι υπόλοιπες περιοχές	198
Η ακτινοβολία του Βυζαντίου (στη αρχιτεκτονική παραγωγή)	207
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ	
Νέες Πρωτεύουσες και η Αρχιτεκτονική τους. Μετά την 4η Σταυροφορία	213
Το ιστορικό πλαίσιο	213
Οι σταυροφορίες	213
Τα λατινικά διοικητικά κέντρα	215
Οι τρεις Πρωτεύουσες: Τραπεζούντα, Νίκαια και Άρτα	218
Η αρχιτεκτονική παραγωγή στις τρεις νέες Πρωτεύουσες	219
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ	
Τελευταία αναλαμπή – Παλαιολόγοι	241
Το ιστορικό πλαίσιο	241
Η πολιτιστική παραγωγή	243
Η αρχιτεκτονική παραγωγή στην Κωνσταντινούπολη και τις περιοχές γύρω από αυτήν	244
Η Θεσσαλονίκη	254
Ο Μυστράς	268
Χρονολόγιο Βυζαντινών Αυτοκρατόρων	281
Προέλευση εικόνων	285
Ενδεικτική βιβλιογραφία	293
Ευρετήριο	303